

Kommuners omlægning til en tidligere forebyggende indsats

Katrine Iversen, Chefanalytiker

7. Oktober, 2021

VIVÉ

Agenda

- Kort om erfaringsopsamlingen
- Tidligere forebyggende indsats:
 - Strategisk og organisatorisk
 - Samarbejde og koordinering
 - Myndighedsområdet
 - Udførerområdet
 - Almenområdet

Tidligere forebyggende indsats på børn og unge-området

18 kommuners erfaringer og 8 konkrete eksempler

VIVE har undersøgt 18 kommuners erfaringer med omlægning til en tidligere forebyggende indsats:

- Kommunernes udvikling, oplevede resultater og udfordringer i forhold til omlægningen.
- Bidrager med viden og inspiration, der kan understøtte kommunernes fremadrettede arbejde med en tidligere forebyggende indsats på børne- og ungeområdet.
- Interview med ledere og tovholdere i de 18 kommuner
- En nøgletalsanalyse af 10 af kommunernes nøgletal på området for udsatte børn og unge fra perioden 2016-2019.

Målet for omlægningen til en tidligere forebyggende indsats

Den overordnede ambition med omlægningen til en tidligere forebyggende indsats er at sikre, at flere udsatte børn og unge får de bedst mulige betingelser i deres barndom og ungdom – og dermed de bedst mulige betingelser for et godt voksenliv.

VIVE

Forebyggelse af anbringelser

Der er tegn på, at der i kommunerne er et styrket fokus på at forebygge anbringelser uden for hjemmet

Der er i flere kommuner sket en stigning i antallet af modtagere af henholdsvis forebyggende og hjemmebaserede indsatser

Der er tegn på, at det for en del af kommunerne er lykkedes at ændre anbringelsesmønsteret

Et fald i antallet af institutionsanbragte børn og unge

En stigning i antallet af børn og unge anbragt i plejefamilier

En stigning i antallet af børn og ung anbragt i netværkspleje

Ændringer i anbringelsesmønstret

- Sagerne er mere komplekse når man vælger at anbringe
- Børnene er yngre, når de anbringes
- Antallet af hjemgivelser er faldende

Flere børn og unge i udsatte positioner opspores

- Flere kommuner opsporer et stigende antal børn og unge i mistrivsel på et tidligere tidspunkt i problemudviklingen
- Almenområdets styrkede fokus på systematisk tidlig opsporing gør, at man tidligere får kendskab til børn i mistrivsel
- Et styrket samarbejde mellem myndighedsområdet og almenområdet gør det tydeligere for almenområdet, hvornår der bør handles på en bekymring for et barn eller en ung

Strategisk og organisatorisk

Centrale fund

Strategisk og organisatorisk

Det understøtter omlægningen, at:

- der er lokalpolitisk fokus, da der kan holdes momentum på omlægningen over tid
- økonomisk at investere, da det er et signal om høj prioritet
- udarbejde en tværgående strategi, da det understøtter det tværgående samarbejd

Strategisk og organisatorisk

Det kan udfordre omlægningen, at:

- Investeringer ofte skal tilbagebetales hurtigere end det er muligt
- Forskellig lovgivning, økonomi og forskellige faglige perspektiver på tværs af de involverede fagområder

Strategisk og organisatorisk

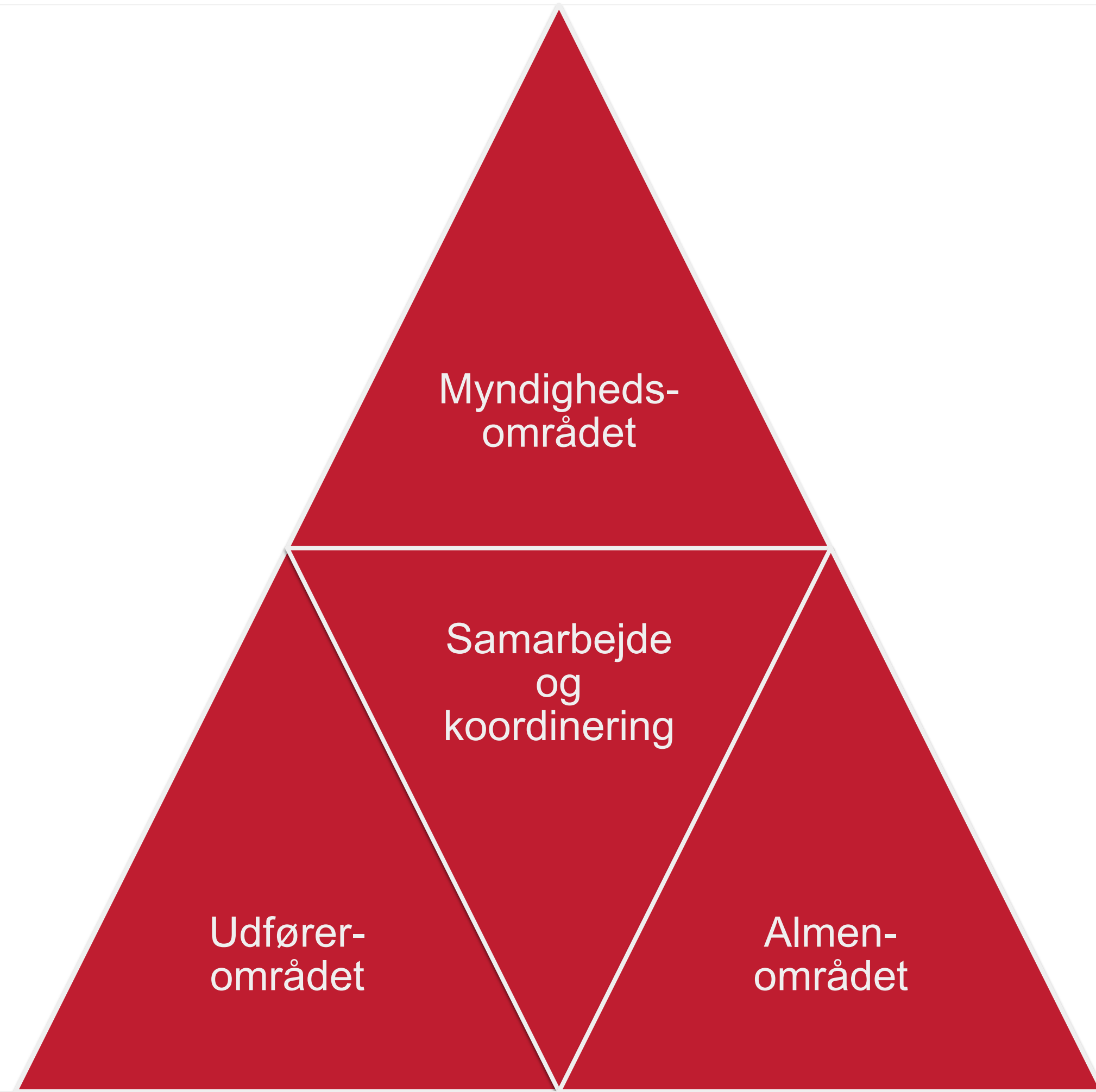
“

Omlægningen kræver:

- Kontinuerligt og vedholdende ledelsesfokus
- Synlig ledelse og konstant insisteren
- Ledelsesmæssig tydelighed om, at der er tale om en kulturændring
- Tid – kulturændringer tager tid at implementere

Der er en større bevidsthed om nødvendigheden af at arbejde tværfagligt.

Kommunal leder, almenområdet

“

Skal en forebyggende indsats virke, skal den være af høj kvalitet, og den skal give mening for både barn eller ung og familien. Derfor skal alle parter være tæt og systematisk involveret i at sætte ind med en helhedsorienteret og koordineret indsats

Kommunal leder

Samarbejde og koordinering

Case

“

Vi får et bedre samarbejde med familierne fra start, der er mere tillid mellem os. Og det samme gælder vores samarbejdspartnere i skole og dagtilbud, fordi de ved, hvad vi laver 'inde på kommunen'

Kommunal leder

Dialogbaseret underretning

- Den dialogbaserede underretning udarbejdes på et møde forældrene deltager i
- Forældre og barn inddrages helt fra begyndelsen
- Foregår på et møde på skolen eller i dagtilbuddet, hvor forældrene kender lederen, læreren/pædagogen
- Bygger på en anerkendende tilgang, hvor der spørges ind til barnets mistrivsel, fremfor at fortolke på andres forståelse og beskrivelse af bekymringen

Dialogbaseret underretning

Oplevelsen er, at:

- den dialogbaserede underretning skaber en smidigere sagsgang og resulterer i en mere kvalificeret underretning
- forældrene er mere trygge og inddrages tidligere
- underretningen er nemmere og hurtigere at udarbejde, fordi rådgiverne hurtigere møder familierne og kan påbegynde en eventuel sag

Myndighedsområdet

Case

*Vi er ikke hele tiden lidt på bagkant.
Vi prøver hele tiden at sige, hvilket
spor skal der være i denne her sag?
Så vi er fagligt meget tættere på og
forsøger at kvalificere fagligheden.*

Kommunal leder

Flere teamledere understøtter sagsbehandlingen

- Antallet af teamledere er øget – hver leder har cirka otte myndighedsrådgivere under sig
- Rådgiverne modtager mere og bedre sparring på deres sager
- Skal sikrer en stabil fremdrift i sagerne
- Målet er at sikre kortere vej fra bekymring til handling
- Ved at være tæt på sagerne, kan teamlederne hele tiden sparre med rådgiverne om indsatsen er den rette, givet udviklingen i de enkelte sager

Flere teamledere understøtter sagsbehandlingen

Oplevelsen er, at:

- der er kommet større flow i sagerne, fordi rådgiverne hurtigere får løst eventuelle udfordringer i sagerne
- teamlederne har tid til at drøfte og bidrage til løsninger i de enkelte sager
- afgørelser på bevillinger sker hurtigere
- den tætte faglige ledelse bidrager til fælles retning i arbejdsgange og systematik på tværs af sager

Udførerområdet

Case

Vi ville gerne have fokus på barnets hverdagsliv, og vi havde en ambition om, at vi gerne ville have forebyggelse længere ud i almenområdet.

Kommunal leder

Alle § 11-forløb samlet et sted

- Ønske om at styrke koblingen mellem de tidligere forebyggende indsatser og børnene og de unges hverdagsliv
- Én enhed samler både organisatorisk og fysisk de udførende medarbejdere på § 11-området
- Modtager både henvendelser fra myndighedsområdet, skoler, daginstitutioner og familierne selv
- Enheden har en fleksibel tilbudsvifte og indsatsen tilrettelægges individuelt ift. det enkelte barn, ung eller familie
- Et forløb varer typisk 12 uger og indeholder to netværksmøder

Alle § 11-forløb samlet et sted

Oplevelsen er, at:

- Én samlet indgang gør det muligt at reagere hurtigere på henvendelser fra almenområdet eller familierne selv
- Vejen fra bekymring til handling er blevet kortere, da almenområdet ved hvor de skal henvende sig
- Familierne oplever mødet med enheden som "ufarligt", da der ikke oprettes en sag om familien
- Medarbejderne er så tæt på familierne, at indsatsen kan justeres løbende
- Enheden bidrager til en stærkere fagligt miljø

Almenområdet

Case

Det er et stort plus, at det er de samme personer, der kommer. Man lærer hinanden at kende, og vi får skabt et tværfagligt rum med ro på. Det skaber kontinuitet.

Leder, almenområdet

Lokalt styrede tværfaglige teams styrker den tidlige indsats

- De tværfaglige teams er forankret i almenområdet og er lokalt styrede
- De tværfaglige teams består af en fast kreds af deltagere, som hovedregel en socialrådgiver, en psykolog og en sundhedsplejerske
- Teamet kan suppleres med andre fagligheder fx ergo- eller fysioterapeuter, tale-høre-pædagog, SSP mv.
- Alle møder med de tværfaglige teams foregår på den enkelte skole eller daginstitution
- Leder af skole eller dagtilbud beslutter, hvad teamet skal drøfte
- Forældre inviteres med, når der skal drøftes bekymringer omkring et specifikt barn eller ung

Lokalt styrede tværfaglige teams styrker den tidlige indsats

Oplevelsen er, at:

- de tværfaglige teams gør det muligt for almenområdet at få et tværfagligt og helhedsorienteret blik på bekymringer
- de faste team understøtter relationsdannelse på tværs af faglighederne
- det styrker tilknytningen til almenområdet, at møderne foregår på skolerne og i daginstitutionerne
- et tidligt tværfagligt blik på mistrivsel hos et barn eller en ung gør det muligt at målrette tidlige forebyggende tiltag, inden problemerne udvikler sig
- de tværfaglige teams bidrager positivt til forældresamarbejdet, da det er trygt for forældrene at mødet foregår lokalt

Spørgsmål

Links til rapport og inspirationskatalog

Rapporten:

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/kommunernes-omlaegning-til-en-tidligere-forebyggende-indsats-paa-boern-og-unge-omraadet-14706/>

Inspirationskataloget:

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/tidligere-forebyggende-indsats-paa-boern-og-unge-omraadet-14745/>

